

DE NOORD-BRABANDER.

Staat- en Letterkundig Dagblad.

ABONNEMENTS-PRIJS

Voor de Stad. 1/2.

Franco per post. 1/4.

(Verschijnende driemaal in de week, Dingsdag, Donderdag en Zaterdag.)

DIERE VERUW QUID VETAP?

HORATII.

ADVERTENTIEN:

15 cents de regel.

behalve 35 cents zegel.

De afloop der stemming over het wetsontwerp betrekkelijk de bezwaarschriften in zaken van directe belastingen.

De afloop der stemming heeft de Tweede Kamer, in hare zitting van den 19 dezer, bovengemeld ontwerp van wet verworpen, en hetgeen hier allezins opmerking verdient, is dat eene enkele beweging naar daartoe schijnt genoopt te hebben; namelijk de omstandigheid, dat bij de uitspraak der Gedeputeerde Staten over de door de belastingsschuldigen ingebrachte bezwaren tegen hunnen aanslag in de directe belastingen aan den Koning, krachtens art. 147 der grondwet, het regt was toegakend, om de besluiten der Staten te kunnen schorsen. Te vergeefs had de Kamer reeds in hare afdeelingen vermeld, dat het wetsontwerp onaanvaardbaar was, omdat er geene bepaling in voorkwam, die art. 147 der grondwet op de uitspraken der Gedeputeerde Staten in deze instansie niet beschouwd moest worden als behoorende tot zoodanige besluiten, waarop art. 147 van toepassing was. Te vergeefs had men als hoofdreden daarvan aangevoerd, dat dit den waarborg, in het beroep op de Gedeputeerde Staten, vande koning, handelende, op voordragt althans het advies van den minister van finantien, als tusschenliggend regter in zijne eigene zaak zou zijn, de regering, of liever de heer van Hall hield vast, en wilde niet afzien van de al te gemakkelijke bevoegdheid, om de besluiten der Gedeputeerde Staten te doen vernietigen. Bij de openbare hernaamslaggingen, die sommige redenaars dit grief tegen de Kamer doen uitkomen en uiteengezet, kon te vergeefs; daar kon de heer van Hall duidelijk bespeuren, dat zijn wetsontwerp schipbreuk zou lijden, en toch bleef hij halstarrig doorzetten en na eene verdediging, welke van paradoxen en magtspreuken opgevuld is, moest een interminabel tegen zijne wijsgeerige ooren komen kwetsen, tot dat de lijst der present zijnde leden der Kamer uitgeput was.

Behalven dat die afstemming van het wetsontwerp de Gedeputeerde Staten der provincien gered heeft van eene ondragelijke voorgedragte van een ministerie, dat steeds zoo groot mogelijke opbrengsten voor de schatkist verlangt en dus warsch moet zijn van alle reclames tegen de belastingen of te hoogen aanslag, zien wij daarin een bewijs van zeker wantrouwen in dezelve minister; alsof de Kamer gevreesd had eene wet aan te nemen, welke aan den minister, gewapend met art. 147 der grondwet eene zoo verbaard wijde deur open zou zetten tot de handhaving en standhouding van hetgeen onkundige of al te ijverige subalterne ambtenaren tegen de belastingsschuldigen zouden ple-

gen. Het contra-seign zelf van den minister, waarop de heer van Hall zich zoo dikwijls beroepen heeft, heeft geen invloed op de Kamer gehad; waaruit al wederom, naar ons inzien blijkt, dat die Kamer zelve thans eene niet zeer hooge gedachte koestert over de ministerieele verantwoordelijkheid, welke de herziening der grondwet in 1840 ons geschonken heeft.

Wij maken deze opmerkingen, omdat wij greig het minste kenteeken opvatten, dat ons, als het in nog zoo een ver verschiet, eene gewenschte verbetering in onzen constitutionelen toestand doet hopen.

Wat zullen wij zeggen van het incident, dat in die zitting tusschen den heer van Dam van Isselt en den minister van finantien heeft plaats gehad? De edele vertegenwoordiger kwam terug op eene reeds vroeger door hem geopperde vraag, betrekkelijk zekere circulaire, door den minister van finantien aan de hoofdambtenaren der belastingen gericht, om te zorgen, dat de belastingen meer productief voor de schatkist werden. Na eenige woordenwisseling daaromtrent, verklaarde de minister, dat deze bewering laster was; tot eenig palliatief voor zijn gezegde aanvoerende, dat hij het laster zou noemen, indien het buiten de Kamer gezegd werd, maar daar (in de Kamer) het regt van vrije discussie haren loop moest laten. De heer van Hall mogt nu meenen, van het verheven standpunt waarop hij zich bevindt en van waar hij het geheel beter overziet, ook eenen vertegenwoordiger niet te moeten sparen; maar hij heeft zich misrekend. De heer van Dam is de man niet om zich te laten beleedigen. En eene beleediging was het, ondanks het palliatief door den minister aangebragt; integendeel, dat palliatief maakte de beleediging nog grievenader, wijl naar ons inzien, en volgens het verslag door de hollandsche dagbladen gegeven, in het door den heer van Hall gezegde, het verwijt ligt opgesloten, dat de heer van Dam van zijne stelling als vertegenwoordiger misbruik zou gemaakt hebben, om tegen den minister van finantien eene lasterlijke aantijging in te brengen.

Eenerzijds betreuren wij dit incident, anderzijds verwondert het ons niet. De heer van Hall wil zijn stelsel, dat hij het stelsel der regering heeft doen worden, met halstarrigheid doorzetten; een groot deel, ja wel het grootste deel der natie is hevig tegen dat stelsel ingenomen: van daar reeds de tegen de drukpers aangevangen krijgsgoet; en zou die halstarrigheid van den heer van Hall dan ook niet noodwendig tot botsingen in de Kamer aanleiding geven, vooral wanneer die halstarrigheid met zooveel eigenwaan gepaard gaat? Daar toch ook zijn mannen, wier overtuiging reeds streeks met het van-Halliaansche stelsel in strijd is. Niet alle vertegenwoordigers zijn lammeren lindenminnaars, postenbejagers, niet allen hebben belang bij het **BEHOUD**.

Wij kunnen niet nalaten de laatste woorden van den heer van Dam mede te deelen; na dat de heer Goltstein beproefd had de zaak bij te leggen.

« Ik ben dankbaar aan mijn ambtgenoot uit Utrecht voor zijne opmerking, en verzeker daarbij, dat ik ZEd.M. daartoe niet had uitgelokt. Vergunt mij nog eene enkele opmerking; we zijn hier wetgevers en helpen wetten maken; maar er zijn gevallen, waarin wij niet kunnen voorzien en die door andere wetten geregeerd worden; men is gewoon ze wetten van eer te noemen; en nu vraag ik als iemand uwer, die manden van eer zijt, door een ander man van eer wordt toegevoegd, dat hij het gesprokene als laster beschouwt, wat anders blijft er dan over dan dat de wet van eer beslisse. Ik heb hier de opteekeningen der snelschrijvers voor mij liggen en ik vind daar de woorden door Z. Exc. geuit; de bijvoeging dat Z. Exc. het buiten de Kamer als laster zou beschouwen, maar hier de vrije discussie moest eerbiedigen, neemt niets weg van de lasterlijkheid van het feit, en dus van den laster door mij geuit. Indien het dus daarbuiten laster is, dan zullen de wetten van eer deswege ook daarbuiten beslissen; hier moet ik de zaak als afgedaan beschouwen; maar ik geef U. Ed. M. als man van eer de verzekering, dat ik in deze vergadering niet weder zal terugkeeren, dan nadat ik mij waardig zal hebben gemaakt, dat wil zeggen naar de wetten van eer, U. Ed. M. te begroeten als een ambtgenoot, waardig om in deze vergadering plaats te nemen.

TURKIJE.

SYRIE. Brieven uit Beyruth, van den 26 januarij over Engeland aangekomen, melden dat de aangelegenheden van den Libanon tot een einde gebragt zijn. De gewigtigste moeilijkheden, die betrekkelijk de grensscheiding van grondgebied en de verdeling der schadeloosstellingen, zijn vereffend. De nieuwe commissaris der Porte, Enim-Pacha, is te Beyruth aangekomen. Hij legt openlijk de vredelievendste gevoelens aan den dag.

ZWEDEN.

Ten gevolge van het door de Stenden des Rijks uitgedrukt verlangen heeft de Koning besloten, in overeenstemming met den raad zijner ministers, dat onmiddellijk eene commissie zal benoemd worden om de vraag te onderzoeken van de nadere ontwikkeling der nationale vertegenwoordiging en eener zin, daartestellen herziening der grondwet. *lukkig zouden wij ons achten indien tijding onder de rubriek NEDERLAND mededeelen!*

ZWITSERLAND.

Men schrijft uit Bern 14 februarij. De revolutie zet haren loop voort. De groote raad heeft, met eene groote meerderheid, beslist, dat de constituerende vergadering zou opgeroepen worden met last om de constitutie te herzien. Eenmaal opgeroepen

zou deze zich echter wel eene uitgebreidere taak kunnen opleggen; het ligt niet in den aard van dusdanige vergaderingen om zich te beperken binnen de grenzen, welke men haar aangewezen heeft. Dit is overigens, eene gissing, welke spoedig opgehelderd zal worden. De verkiezingen zullen den 2 maart plaats hebben; de constituanten zal den 16 bijeenkomen en bestaan uit 139 leden.

De zeven catholieke cantons van Zwitserland wijden de meeste aandacht aan de omwenteling, welke in Bern tot stand is gekomen. Hunne afgevaardigden, in de eerste dagen van februarij te Lucern bijeen gekomen, hebben het noodig geoordeeld het verbond nauwer toe te halen, ten einde reeds vooruit alle poging af te weren tot omverwerping van het eedgenootschappelijk verbond, vooral in hetgeen betreft het regt van inwendig opperbeheer der Staten. Zij hebben zich op nieuw bereid verklaard hunnen eed gestand te doen, en tot handhaving van het verbond, hunne goederen, rang en leven veil te hebben; en eenparig besloten aan de overige Staten, dit vast besluit mededeelen, daarbij aanhalende de bewijzen, welke eenige hunner reeds in de gelegenheid geweest zijn van de oprechtheid hunner gevoelens daaromtrent te geven. Terezzelfder tijde heeft men elkander mededeeling gedaan van de verdedigingsmaatregelen, door elk canton reeds genomen of beraamd, en men heeft de strategische werken bepaald, welke de grondslag moeten worden van het algemeen stelsel van verdediging in geval van oorlog.

Deze voorzorgen zijn op eene onbetwistbare daadzaak gegrond: de zegepraal der *volksvereniging* in Bern is de zegepraal van het genootschap, genaamd der *carabinieri*, dat is te zeggen, der *vrijkorpsen*.

Den 8 is men in de stad Lucern overgegaan tot de herkiezing van eenen vrede-regter. Tot heiden hadden de radicalen de meerderheid gehad in de verkiezingen der gemeente. De behoudende partij heeft nieuwe moed geschept en is in bijna gelijk getal bij de verkiezing opgekomen. De debatten zijn van dien aard geworden, dat de vergadering uit een is gegaan, zonder de verkiezing ten einde te kunnen brengen.

DUITSCHLAND.

SAKSEN-WEIMAR. De groot-hertog heeft een besluit uitgevaardigd, waarbij de exceptionele belastingen, welke nog de joden van dien staat drokten, afgeschaft worden, namelijk: het regt van bescherming, het regt van inwoning en het regt van verhuuring. Hetzelfde besluit gelast ook dat er volledige kwijtschelding aan de joden zal gegeven worden wegens de achterstallige schulden, welke zij nog, te dier zaken, jegens de schatkist zouden kunnen hebben.

ENGLAND.

LONDEN, 18 februarij. De *Times* meldt, dat de bevalling der Koningin tegen het einde der maand mei te gemoet wordt gezien.

De *Standard* wedspreekt het ontslag nemen van den admiraal sir Georges Cockburn, als lord der admiraliteit.

Het Lagerhuis heeft heiden slechts eene korte zitting gehouden, waarin het onderzoek der wetsontwerpen over de spoorwegen heeft plaats gehad.

De *Poll*, voor de verkiezing van eenen vertegenwoordiger van Westminster is ten gunste van den liberalen candidaat uitgevallen. De generaal Evans heeft eene meerderheid van 654 op zijnen mededinger, den kapitein Kaus behaald. Ten twee ure had de eerste 2952 stemmen, de candidaat der behoudende partij 2298. De verkiezing van de generaal Evans is boven allen twijfel verheven; zij is eene nieuwe zegepraal voor de *free traders* der hoofdstad.

IRLAND.

De vergadering van het repeal-genootschap van II. maand is voorlezing gedaan van eenen brief van O'Connell, waarin de bevrijder zich met eene buitengewone hevigheid verklaart tegen de bill, welke aan het Hoozert-huis aangeboden is, strekkende tot onderdrukking der misdaden tegen de personen en eigenschappen in Ierland. O'Connell verklaart op nieuw, dat hij niets goeds verwacht van het engelsch Parlement en er geen ander redmiddel voor Ierland overblijft dan de herstelling van een nationaal Parlement.

De *Standard* meldt, dat het gouvernement heeft maatregelen genomen om de inwoners der plaatsen, die het meest door de aard-appelen ziekte geleden hebben, te hulp te komen. De

heer Russell, die in betrekking staat met het bureau van handel, vertrekt dezen avond naar Kilkie, graafschap Clare. Hij neemt met zich gedrukte biljetten, waarin gemeld staat dat de houder daarvan ongelukkig is tengevolge van de mislukking der aardappelen en verlangt te werken, dit biljet zal door drie regteraren onderscheidend moeten worden en zoodra het aan den heer Russell vertoond wordt, zal de houder onmiddellijk aan de wegen of andere werken, ten nutte der localiteit gebezigd worden. Aanstaaenden maandag zal een commissaris van het gouvernement zich te Kilkie vestigen, om de betalingen te doen, tevensmiddelen uittekeeren en de rekeningen te houden. Ook op andere plaatsen zullen dezelfde maatregelen genomen worden. De *Cork Reporter* zegt, dat het gouvernement de maatregelen op eene zoo groote schaal genomen heeft, dat er overvloed van levensmiddelen wezen zal, overal, waar behoefte heerscht. 300,000 mudden turksch koren zullen afgegeven worden, en indien er behoefte is aan meer, zijn de noodige maatregelen genomen om het te kunnen bekomen. Het koren zal tot meel gemalen en naar de plaatsen, die er behoefte aan hebben, gezonden worden.

SPANJE.

De zoo spoedig opgekomen ministerieele crisis had zoo wel de cortes als het publiek met verwondering getroffen. De leden der oppositie in het congres waren in den avond van den 11 dezer bijeengekomen, om zich te verstaan omtrent een aantal wetten van materieel belang door het ministerie aangeboden, toen zij kennis ontvingen van de crisis. Zij zijn dadelijk uiteengegaan en hebben besloten hunne beraadslagingen te staken tot dat een nieuw cabinet zou zijn zamengesteld. Men is te Madrid niet goed bekend met de beweegredenen eener zoo spoedig opgekomen tegenwerking van Narvaez en zijne ambigenooten. Narvaez alleen heeft zijn ontslag gevraagd; de heer Martinez de la Rosa heeft alleen op bevel der koningin zijne portefeuille in hare handen nedergelegd; de overige ministers, die welgerden hun ontslag te nemen, hebben hetzelfde, bij koninklijke ordonnancien ontvangen.

De heer Arzula is tot minister van justitie benoemd; zoo dat nu het cabinet volkoming is.

FRANKRIJK.

PARIJS 19 februarij. Eergisteren heeft de aartsbis-schop van Parijs in de kapel der Tuilerien den H. Doop toegediend aan de jonggeborene prinses van Orleans, derde kind van den hertog van Nemours.

Al de groote dignitarissen van den Staat waren daarbij tegenwoordig.

Het schijnt zich meer en meer te bevestigen, dat het gouvernement van de expeditie tegen Madagascar afgezien heeft.

Het schijnt dat het ministerie, steunende op de zegepraal, welke het sedert de opening der zitting behaald heeft, tot het vaste besluit is gekomen om dit jaar de algemeene verkiezingen te doen plaats hebben. De ontbinding der Kamer zou tegen de maand juni plaats hebben en de kiezercollegien tegen de eerste dagen van augustus opgeroepen worden. Zoo wel de vrienden als de tegenstanders van het cabinet bereiden zich tot den strijd voor.

De *Ami de la Religion* laat de verklaring van den heer Ch. Ledru ontrent het doel van den brief welke hij aan den priester Contrefatto geschreven had, (zie ons vorig nummer) volgen door de volgende woorden:

Deze verklaring van den heer Ch. Ledru geeft ons gelegenheid van eenige woorden te zeggen over een gesprek, dat wij, 10 maanden geleden met den heer Contrefatto hadden. Hij kwam uit de gevangenis van Rennes, van eenen ouden zendeling vergezeld, kwam hij ons mededeeling doen van de stukken welke zijne onschuld staafden. Door een diep maar al te billijk medelijden getroffen over een zoo verhaazend ongeluk, boden wij hem aan, om door middel van ons blad, tegen die noodlottige dwaling, waarvan hij het slacht-offer was, op te komen en onmiddellijk den brief van den heer Ledru openbaar te maken. De heer Contrefatto meende ons aanbod te moeten afslaan. Hij schreef toen het voornemen niet te hebben de revisie van zijn ongelukkig proces te vragen; zijn eenig verlangen was, zich zoo het kerkelijk gezag te doen rekenen, en daarna naar zijn vaderland terug te keeren. Er werd eene inschrijving gepend om hem in staat

te stellen, de reis naar Italie te doen. Eenige dagen later vernamen wij, dat het hoog gezag, deze collectie afkeurende, aan den heer Contrefatto het bevel had doen geworden, om onmiddellijk Parijs en Frankrijk te verlaten.

BELGIË.

BRUSSEL 20 februarij. De heer Meijer, die algevoeligmagtig minister naar 's Gravenhage gezonden was om de handelsoverhandelingen te leiden, die met het Nederlansch cabinet op touw gesteld zijn, is eergisteren alhier teruggekeerd: gisteren woonde hij de zitting van de Kamer der Representanten bij.

Mgr. Pecci, nuncius van Z. H. bij het belgisch gouvernement, is tot dezelfde diplomatieke functien te Parijs geroepen. Voor zijn vertrek heeft Mgr. Pecci nog een bezoek afgelegd aan de stad Luik.

NEDERLAND.

's HERTO GENBOSCH, den 23 februarij. Naar wij vernemen is in de binnensoms der Ingeboden van den Polder van der Eijgen, II. donderdag ingekomen eene dispositie van Z. Exc. den heer minister van financiën, van 20 januarij 1846, houdende afwijzing van een door gemelde Ingelanden gedaan verzoek om vrijstelling of restitutie van de grondbelasting der geinundeerd geblevene landerijen, gedurende het jaar 1845.

Tevens is ons berigt dat de Ingelanden dadelijk besloten hebben een nieuw adres aan de regering in te dienen, tot bekoming dier vrijstelling of restitutie. Het mag inderdaad hard genoemd worden, dat terwijl de grondbelasting voor gebouwde eigendommen, die een geheel jaar ongebruikt zijn gebleven, vrijgesteld of gerestitueerd wordt, die vrijstelling of restitutie niet zou verleend worden aan landerijen die, door de inundatie het geheele jaar door ongebruikt zijn gebleven en die evenmin inkomsten hebben kunnen opleveren als ongebruikte gebouwde eigendommen; te meer daar restitutie of vrijstelling vroeger verleend geworden.

Naar wij vernemen, hebben nog andere Polders zich tot hetzelfde adres aan den minister gewend. Wij den uitslag van deze poging nog niet kennen, het waarschijnlijk dat hun verzoek hetzelfde lot ondergaan, maar dat zij, evenmin als de Ingelanden van den Polder van der Eijgen, in die beslissing zullen berusten.

LI. Zaterdag avond had plaats het aangekondigd publiek Concert, plaats in het lokaal der Sociëteit Casino ten behoeve der gemeene armen van deze stad.

Wij hadden reeds te veel gezegd, toen wij vermeldde dat de twee Commissarissen dier Sociëteit alle pogingen in het werk hadden gesteld, om aan hetgeen alle mogelijken luister bij te zetten. Die pogingen zijn te volle bekroond geworden, en volmondig zeggen wij dat het een luisterrijk concert was; de herhaalde toejuichingen van een uitgelezen publiek hebben daarvaneet vlijend getuigenis gegeven. Hoe gaarne zoude wij eenige woorden wijden aan de talentvolle opvoering van een aantal solostukken, die allen op de voorstelligste wijze werden uitgevoerd, door liefhebbers en liefhebsters, welke hunne talenten tot dit weldadig doel hadden aangewend, en zich meesterlijk van hunne taal gekwet hebben. De ensemble stukken werden met kracht juistheid en gevoel uitgevoerd onder de leiding der verdienstelijke heren Weber en Muller, doch het aanzienlijk personeel van meesters en liefhebbers dezer stad. Naar wij vernemen geeft de opbrengst van dit concert de som van 2,900 overtroffen. Eere en dank aan de ontwerpers, de leiders en medewerkers.

Maar schrijft ons uit 's Gravenhage, dat de plaats gehad hebbende geschiedtusschen Z. Exc. den minister van financiën den heer van Hall, en het lid der Tweede Kamer der Staten-Generaal, den heer van Dam van IJssel, gisteren middag, te dezer plaats gehad hebbende vergadering in der minste zijn geschikt en bijgelegd en de zaak dus als afgedaan kan beschouwd worden.

De *Autodissents-Regbank* te 's Hage, heeft heden uitspraak gedaan in de zaak van de *Bevoerde*, namelijk: dat het niet bevestigen van de bepaalden aan den klager, Mr. H. Buis, van de laste geleend, dat door hem, of door zijn medegereedevondigen, der leden van de oppositie in de Tweede Kamer der Staten-Generaal, in het jaer 1845, de *Haye* worden vervalscht, of dat de *Bevoerde* het feitelijk gezag van de *Bevoerde* nadruk zou zijn, en, in hij dien het gevolg van gedeelte der aanklagt vrijgesproken, doch schuldig verklaard aan laster, in een geest van versheid te schrijft, jegens Mr. T. van den Hage, door aan de *Bevoerde* te zeggen dat onbekend is dat hij den klager

